

Значну роль у реалізації якісного керівництва нововведеннями відіграє педагогічний колектив та стиль управління керівника. Багато аспектів у впровадженні та апробації інновацій залежить саме від особистостей педагогів і колективу загалом. Тому з'являється потреба у набутті педагогічними працівниками *інноваційної компетентності*, тобто обізнаності і готовності до введення інноваційних технологій у процес навчання та виховання. Це і становить базу для подальшого застосування технології управління інноваційними процесами.

Фіяло Т. О., здобувачка 1-го курсу СО «Магістр»,
факультету хімії, біології і біотехнологій
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна.

Науковий керівник – Зарішняк І. М., канд. пед. наук, доц.,
ДонНУ імені Василя Стуса,
Україна

СИСТЕМА В УПРАВЛІННІ ПРОЦЕСОМ ВИХОВАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ ЗАКЛАДІ

На сьогодні система управління навчально-виховним процесом, зокрема і управління виховною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах, є невідкладним завданням у прогнозуванні сформованості гармонійно розвинутої особистості. Демократично-гуманістичний напрям системи виховання, який обраний Міністерством освіти і науки України як пріоритетний на сучасному етапі розвитку держави, орієнтується на формування життєтворчої конкурентоспроможної особистості випускника загальноосвітнього навчального закладу. Водночас виховання не обмежується пасивною роллю учня. Учень у цій системі постає багатим джерелом для педагогічного пошуку і творчості вчителя, який переорієнтовує вихованця на самовиховання, самовдосконалення найкращих особистісних якостей [1].

Виховна система – це упорядкована цілісна сукупність компонентів, які сприяють розвитку особистості учня. Управління – це діяльність об'єднаних суб'єктів управління, спрямована на досягнення певної мети шляхом виконання певних функцій із застосуванням відповідних методів та дотриманням принципів управління. Управління процесом виховання – це діяльність педагогів, що забезпечує планомірний і цілеспрямований виховний вплив на вихованців.

Розпочинається управління в навчальному закладі із проєктування шкільної програми виховання. Окрема роль відводиться класним керівникам, керівникам гуртків, секцій, учнівському самоврядуванню та батьківським комітетам.

До програми виховання входять розробки календарно-тематичних свят та сценаріїв виховних заходів шкільного рівня (місячників, змагань, конкурсів тощо). Всі матеріали і заходи регламентуються Законом України «Про освіту», а також нормативними актами Міністерства освіти і науки України щодо напрямів виховної роботи загальноосвітніх закладів [3].

Умовою успішного управління виховною роботою школи є: узгодженість структури кожного навчально-виховного заходу, вмiле поєднання всіх напрямів роботи школи з роботою соціально-психологічних служб, бібліотек, гуртків, факультативів, спортивних секцій, ради школи, батьківських комітетів різних класів та громадськості. Заступник директора з виховної роботи застосовує як традиційні, так і нетрадиційні форми контролю: спостереження, аналіз виховних заходів, індивідуальні бесіди, анкетування вчителів, тестування, вивчення шкільної документації; вивчення результатів діяльності учнів, конкурсів, змагань, завдання творчого характеру, врахування громадських поглядів, поради батьківських комітетів. Тож контроль виступає як необхідний засіб для підвищення якості навчально-виховного процесу [2].

Кожна система, зокрема і система управління навчальними закладами освіти, піддається впливу у формах контролю, стимулювання, корекції відповідно до цілей суспільства, організацій тощо. Поєднання державного управління і громадського самоврядування визначено серед основних управлінських функцій Міністерства освіти і науки України.

Управління виховною роботою загальноосвітнього навчального закладу — це послідовна системна та розгалужена робота адміністрації школи, директора, завуча з виховної роботи, класних керівників, організаторів гурткової роботи, спортивних секцій, працівників бібліотеки, позашкільних установ, громадськості, батьківського комітету школи тощо.

Успіх внутрішкільного керівництва колективом залежить від педагогічної майстерності, що забезпечує високий рівень самоорганізації педагогічної діяльності і визначається:

- гуманістичною спрямованістю педагогів;
- їхніми професійними знаннями (психолого-педагогічними, предметними, прикладними вміннями і навичками, передовим досвідом);
- педагогічними здібностями (дидактичними, комунікативними, прогностичними, креативністю);
- педагогічною технікою (емоційною стабільністю, педагогічним тактом, спілкуванням, мовою вчителя).

Можна стверджувати, що управління процесом виховання є актуальним, перспективним у розбудові системи національної освіти. Сьогодення вимагає професійного керівника-педагога, що готовий до інноваційної діяльності, вмiє

проектувати і прогнозувати виховні програми, володіє новітніми педагогічними технологіями, готовий до співробітництва в соціальних сферах, підтримує зв'язок із громадськістю, комунікабельний з усіма членами педагогічного колективу, здатний забезпечити вільний розвиток індивідуальних здібностей вихованців, творчий розвиток всебічно гармонійної особистості.

Список використаних джерел

1. Павленко А. С. Управління процесом виховання в загальноосвітніх навчальних закладах. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2016. Вип. 13 (1). С. 158–161. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2016_13\(1\)__49](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2016_13(1)__49)
2. Орієнтовний зміст виховання в національній школі: методичні рекомендації / за ред. Є. І. Коваленко. Київ: ІЗМН, 1996. 136 с.
3. Управління якістю освіти: досвід та інновації: колективна монографія / за ред. Л. Л. Сушенцевої, Л. М. Петренко, Н. В. Житник. Павлоград: ІМА-прес, 2018. 267 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/713359/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B0%D1%8F%20%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F%20%D0%9A%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B02.pdf#1>